

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 1. lipnja 2005.

Utjelovljeni Krist, odraz Boje ljubavi prema ljudima

Kateheza br. 49 –

Uvodno čitanje: Hvalospjev, usp. Fil 2,6-11; Krist, sluga Boji (I. večernja nedjelje III. tjedna) Isus Krist, trajni lik Boji, / nije se kao plijena drao / svoje jednakosti s Bogom, / nego sam sebe "oplijeni" / uzevši lik sluge, / postavši ljudima sličan: / obličjem čovjeku nalik, / ponizi sam sebe, / poslušan do smrti, / smrti na kriju. / Zato ga Bog preuzvisi / i darova mu ime, / ime nad svakim imenom, / da se na ime Isusovo / prigne svako koljeno / nebesnika, zemnika i podzemnika, / i svaki će jezik priznati: / "Isus Krist jest Gospodin!" - / na slavu Boga Oca.

1. Za svakoga nedjeljnoga slavlja večernje bogosluje pred nas iznova donosi ovaj kratak ali jezgrovit kristološki himan iz Poslanice Filipljanima (usp. 2,6-11). Razmišljat ćemo sada o tome himnu, što smo ga upravo čuli, ponajprije o njegovom prvom dijelu (usp. rr. 6-8), gdje se očitava paradoksalna "pljenidba" boanske Riječi, koja odlae svoju slavu i uzima na se čovječstvo.

Krist utjelovljen i ponien najsramočnijom smrću, onom na kriju, kršćaninu je predloen za ivotni uzor. Kršćanin, doista, kako je izrečeno u uvodu u ovaj himan - mora imati "isto mišljenje kao i u Kristu Isusu" (r. 5), mora imati stav poniznosti i darivanja, odricanja i velikodušnosti.

2. On, uistinu, posjeduje boansku narav sa svim njezinim svojstvima. No, ta se transcendentna stvarnost ne tumači i ne ivi pod znakom moći, veličine i vlasti. Krist ne koristi svoju jednakost s Bogom, svoje slavno dostojanstvo i svoju moć kao sredstvo pobjede, znak odijeljenosti ili izraz

neosporive nadmoći (usp. r. 6). Naprotiv, on sam sebe "opljeni", isprazni, uronivši bez zadržke u bijedno i slabo čovještvo. Boji "lik" (morfe) skriva se u Kristu pod "likom" (morfe) čovjeka, odnosno pod našom stvarnošću obilježenom patnjom, siromaštvom, ograničenošću i smrću (usp. r. 7).

Ne radi se, dakle, o jednostavnom preodijevanju, promjenjivoj vanjštini, kao što se to vjerovalo o boanstvima u grčko-rimskoj kulturi: Kristova stvarnost je boanska, ali u jednoj istinskom ljudskom iskustvu. On je doista "Bog s nama", kojemu nije dovoljno da nas blagim pogledom gleda s prijestolja svoje slave, nego osobno uranja u ljudsku povijest, postajući "meso", to jest krhka stvarnost, uvjetovana vremenom i prostorom (usp. Iv 1,14).

3. Ovo korijenito sudjelovanje na čovještvu, osim na grijehu (usp. Heb 4,15), vodi Isusa sve do granice koja je znak naše konačnosti i prolaznosti, do smrti. Ona, međutim, nije plod nekog tamnog mehanizma ili slijepe sudbe: ona se rađa iz odluke na poslušnost Očevu naumu spasenja (usp. Fil 2,8).

Apostol dodaje da je smrt kojoj Isus ide ususret, smrt na kriju, to jest u najvećoj mogućoj mjeri poniavajuća smrt, eleći tako doista biti bratom svakoga muškarca i ene, koji su prisiljeni na okrutan i sramotan svršetak.

No, upravo svojom mukom i smrću Krist svjedoči svoje slobodno i svjesno pristajanje uz Očevu volju, kako se to vidi u Poslanici Hebrejima: "Premda je Sin, iz onoga što prepati, naviknu slušati" (Heb 5,8).

Zaustavimo se ovdje u našem razmišljanju o prvome dijelu ovoga kristološkoga hvalospjeva, usredotočenoga na utjelovljenje i na otkupiteljsku muku. U budućnosti ćemo imati prilike dublje promisliti i o daljnjem hodu, onom uskrsnome, koji vodi od kria u slavu.

4. Zaključujemo naše razmišljanje uz pomoć velikoga svjedoka istočne tradicije, Teodoreta koji je u V. stoljeću bio biskup u Ciru, u Siriji: "Utjelovljenje našega Spasitelja predstavlja najviše ispunjenje boanske skrbi za ljude. Doista, ni nebo ni zemlja ni more ni zrak ni sunce ni mjesec ni zvijezde ni sav vidljivi i nevidljivi svemir, stvoren samo jednom njegovom riječi ili zapravo njegovom riječi donijet na svjetlo dana, sukladno njegovoj volji, ne označuju njegovu neizmjernu dobrotu koliko to čini jedinorođeni Sin Boji, koji je bio u naravi Boga (usp. Fil 2,6), odsjaj njegove Slave, otisak njegova Bića (usp. Heb 1,3), koji bijaše na početku, bijaše kod Boga i bijaše Bog, po kojemu je sve stvoreno (usp. Iv 1,1-3), nakon što je uzeo narav sluga, pojavio se u liku čovjeka, po svome je ljudskome obliku bio smatran čovjekom, bio viđen na zemlji, s ljudima se susretao, uzeo na se naše boli i preuzeo naše bolesti" (Discorsi sulla privvidenza divina, 10: Collana di testi patristici, LXXV, Roma 1988, str. 250-251).

Teodoret Cirski nastavlja svoje razmišljanje, ističući upravo usku vezu, podvučenu i u hvalospjevu iz Poslanice Filipljanima, koja postoji između utjelovljenja Isusova i otkupljenja ljudi. "Stvoritelj je

mudro i pravedno djelovao za naše spasenje. Jer, nije se elio posluiti samo svojom moći kako bi nam dodijelio dar slobode niti koristiti samo milosrđe protiv onoga koji je podloio ljudski rod, kako ovaj ne bi optuio milosrđe zbog nepravde, nego je iznašao put ispunjen ljubavlju prema ljudima, ali u isto vrijeme i urešen pravednošću. On doista, nakon što je sa sobom zdruio ljudsku već pobijeđenu narav, vodi je u borbu i ospodobljava je da poništi poraz, da potuče onoga koji je nekoć nepravedno pobijedio, da se oslobodi od tiranije onoga koji ju je okrutno učinio ropkinjom, te da ponovno zadobije prvotnu slobodu" (isto, str. 251-152).

Pozdrav hrvatskim hodočasnicima na hrvatskom:

Pozdravljam i blagoslivljam sve hrvatske hodočasnike, posebno vjernike iz Zagreba! Neka vas Gospodin Isus po svom Presvetom Srcu obdari ljubavlju i svetošću!
Hvaljen Isus i Marija!